

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a versenyképességi és innovációs keretprogram (2007–2013) létrehozásáról”

(2006/C 115/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

tekintettel a versenyképességi és innovációs keretprogram (2007–2013) létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra tett javaslatra, COM(2005) 121 final – 2005/0050 (COD),

tekintettel az Európai Bizottság 2005. április 6-i határozatára, melyben az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az RB véleményét e tárgyban,

tekintettel elnökének 2005. május 19-i határozatára, melyben a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottságot vélemény kidolgozásával bízza meg e tárgyban,

tekintettel az RB véleménytervezetére (CdR150/2005 rev. 2), melyet a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottság 2005. szeptember 23-án elfogadott (előadó: **Harry Dijkma**, Flevoland tartományi tanácsának tagja, NL/ALDE),

figyelembe véve, hogy a javasolt versenyképességi és innovációs keretprogramban szereplő részprogramok és lényeges témák többségéről már dolgozott ki véleményeket a közelmúltban, és hogy ezért nem célravezető a korábban kifejtett és még mindig érvényes álláspontjainak ismétlése,

a 2005. november 16–17-én tartott 62. plenáris ülésén (a 2005. november 16-i ülésnapon) elfogadta a következő véleményt:

A VIK üdvözlendő

1. A Régiók Bizottsága meglelégedéssel állapítja meg, hogy az Európai Bizottság 2007–2013 időszakra szóló versenyképességi és innovációs keretprogramra (a továbbiakban VIK) tett javaslata megfelel az RB kívánságának, mely szerint az unió különböző ágazati politikái között jobb koordináció szükséges, és nagyobb figyelmet kell fordítani a KKV-kre, illetve a versenyképesség növelésének jelentőségére.

A VIK az európai közigazgatás különböző szintjein

2. Az Európai Bizottság véleménye szerint javaslata eleget tesz a szubszidiaritás és az arányosság elvének. A Régiók Bizottsága a jelenlegi gyakorlatból kiindulva nagy vonalakban egyetért az Európai Bizottság érvelésével, úgy véli azonban, hogy – főként a végrehajtásra vonatkozóan – a helyi és regionális önkormányzatok nem kapják meg azt a szerepet, amely partnerszerveként megilletné őket az európai közigazgatásban.

3. Az RB nézete szerint a VIK önmagában javulást jelent a jelenlegi helyzethez képest, de a „fentről lefelé” megközelítés nem vezet magától értetődően a legjobb eredményekhez.

4. Az uniónak keretpolitikák segítségével kell készítenie a közigazgatási szerveket és a gazdasági életet saját erőik újrafelfedezésére a változó nemzetközi kontextusban, feladata tehát főként az ösztönzés és a feltételek megteremtése – mégpedig oly módon, hogy a „fentről lefelé” elvet kiegészíti a „lentől felfelé” elvvel –, nem pedig az, hogy olyan mértékben részletezze a „fentről lefelé” elven működő programokat, hogy azok az érintett helyi hatóságok számára csupán végrehajtandó feladatokat jelentsenek.

5. A gazdaság rendkívül gyorsan válik egyre inkább nemzetközivé. A versenyképességet és innovációt illető, nagy költségvetéssel rendelkező európai keretpolitika ezért az RB szerint továbbra is létfontosságú akkor is, ha máshogyan oszlanak el a feladatok az EU, a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok között.

6. Többek között az emelôhatás következtében az EU anyagi hozzájárulása fontos európai többletértéket eredményez. Az RB véleménye szerint szükséges, hogy egész Európában elegendő költségvetés álljon a VIK rendelkezésére. Az európai közigazgatás minden szintjén politikai és anyagi elkötelezettség szükséges a lisszaboni stratégia mögött rejlő célkitűzések megvalósításához.

7. Az RB ezzel kapcsolatban azt a kérdést kívánja felvetni, hogy a lisszaboni stratégia nem alapul-e túlságosan egyenes vonalú gondolkodáson, miközben sokkal kézenfekvőbb lenne a trendek megtörésében gondolkodni, Európa speciális erejét véve kiindulási pontként.

8. Európa ereje a sokféleségben rejlik, nem az egységesítésben. A versenyképesség és innováció fejlesztésénél is követelmény a „méretre szabott” munka. Közigazgatási gyakorlatukat tekintve a helyi és regionális önkormányzatok rendelkeznek a legjobb kiindulási helyzettel a versenyképesség innováció által történő növeléséhez saját területükön. A dolgozók közelségében valósítható meg legkönnyebben az integrált megközelítés és legnagyobb a szinergia, miközben az együttműködési köteleket is gyorsan létre kell hozni.

9. Az európai politika megvalósítása során a helyi és regionális önkormányzatoknak ezért teljes értékű szereplőkként a középpontban kell állniuk az európai partnerségben.

10. Ebben az összefüggésben az RB felkéri az európai közigazgatás minden szereplőjét, hogy saját szervezetükön belül járjanak elől az innovációban, és ennek során főként a harmadik felek innovatív tevékenységének ösztönzésére való lehetőségekre legyenek figyelemmel. Ahhoz ugyanis nem fér kétség, hogy az innovációs politika hitelessége és ezáltal eredményessége növekszik, ha maga a közigazgatás jár elől jó példával.

VIK – egyszerűsítés és összefüggések

11. A VIK önmagában egyszerűsítést jelent a jelenlegi helyzethez viszonyítva. A politika és az eredményesség összefüggésének szempontjából azonban három helyett mindössze egy irányítóbizottság és egy munkaprogram ajánlatos. Fel kell viszont hívni arra a figyelmet, hogy az ugyanazon célkitűzés érdekében létrehozott különböző munkaprogramok csak abban az esetben használhatók optimálisan, ha megfelelően vannak koordinálva.

12. Az Európai Bizottság javaslatában felvázolja a VIK részei, illetve a VIK és különböző vonatkozó európai programok közötti, a politikát illető kapcsolatokat. Ez összefüggő képet alkot a politikáról. Kívánatos, hogy az éves munkaprogramokban jusson kifejezésre, hogy a VIK és más európai programok – különösen a 7. kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogram – közötti összefüggés a gyakorlatban hogyan használható fel széles körű, nemzeti, illetve regionális és helyi cselekvési programok kidolgozására, amelyek optimális szinergiát eredményeznek.

13. A VIK mint globális keretprogram rengeteg cselekvési lehetőséget kínál. Az éves munkaprogramok teszik majd világgossá, milyen cselekvések, mikor, kinek, milyen módon hozzáférhetőek, illetve milyen kritériumokkal dolgozik az Európai Bizottság – tehát a tényleges lehetőségeket. Az RB kívánatosnak tartja, hogy az Európai Parlamenthez hasonlóan kapjon információt a munkaprogramok meghatározása eljárásának keretében, hogy amennyiben szükséges, időben közzé tudja tenni álláspontját. Ezenkívül a regionális kormányzatoknak hozzáféréssel kell rendelkezniük a programtervezetekhez, hogy véleményüket és javaslataikat be tudják nyújtani, ezáltal erősíthessék a versenyképesség előmozdítóiként játszott szerepüket.

14. Az európai programról gyakran mondják, hogy körülmenyesen, sőt nehezen hozzáférhetőek. Az RB ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy fordítson gondot a rövid, átlátható eljárásokra, amelyek egyértelmű értékelő eszközökkel rendelkeznek és minimális adminisztratív terhekkel járnak a kérelmezéstől kezdve egészen a felülvizsgálatig, illetve amelyek során természetesen biztosítottak az IKT (információs és kommunikációs technológia) optimális lehetőségei.

15. Az előbbi pontra való tekintettel az RB megfontolásra ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy a végrehajtás szintjén – legalábbis – az irányítási feladatokat ossza szét a helyi és regio-

nális önkormányzatok között, amelyek készek és képesek ezek elvégzésére.

A vállalkozási és innovációs program

16. Az RB meglepéssel állapítja meg, hogy az Európai Bizottság a KKV-k közé tartozó vállalkozások széles skáláját figyelembe veszi, köztük a nagyon kicsi, hagyományos és családi vállalkozásokat is. Ugyanez érvényes a helyi és regionális szinten tevékenykedő pénzalapok és közvetítők szerepére is. Az érintett európai intézmények, illetve a felügyeleti és irányító hatóságok is gyakran megnehezítik azonban a tőkéhez való hozzáférést, amelyhez nagy bátorság kell. Ebben is a politika és a szabályozás megújítása kívánatos.

17. A VIK sokat tesz az együttműködésért, transznacionális szinten is, ez esetben három országban szükségesek partnerek. Az RB javasolja az ikerintézményi együttműködés lehetővé tételét is az intenzív kétoldalú, közvetlen együttműködés eredményessége miatt.

18. A KKV-knek az együttműködés közmondásos küszöbén való átsegítése érdekében ajánlatos a kisméretű, vállalkozások közötti, helyi és regionális szintű együttműködés ösztönzése, esetleg a messzebbre nyúló együttműködés első lépéseként.

19. Az RB örömet fejezi ki amiatt, hogy a vállalkozási programban nyomatékosan megemlítik a fiatalokat mint célcsoportot. Társadalmi szempontból éppen ennyire kívánatos azonban fokozott figyelmet fordítani az idősebbek, valamint a kisebbségek vállalkozásaira, illetve a feléjük irányuló vállalkozásokra.

Az IKT-politika támogatásának programja

20. Az RB szerint ajánlatos az IKT-részprogramon belül is az egész folyamatra irányuló megközelítés által, mint a környezetvédelmi technológiák esetében, irányított impulzusokat adni a piacnak ahhoz, hogy gyorsabban megvalósuljanak a szükséges szélessávú IKT-alkalmazások, a szélessávú infrastruktúra és a hasonló technológiák.

21. A szolgáltatási szektorhoz hasonlóan a közszolgálati szektor is a kívánatosnál kisebb mértékben használja ki az IKT-t. Az RB véleménye szerint a helyi és regionális önkormányzatoknak is erőfeszítéseket kell tenniük azért, hogy valóban példát mutassanak. Amennyiben nem rendelkeznek elegendő kapacitással és anyagi eszközökkel, nemzeti és európai szintű partnerszerveiktől kell támogatást kapniuk a kreatív megoldások megtalálásához, úgy, hogy ennek során nem csökken a saját lehetőségeik maximális kihasználásának felelőssége.

Az „Intelligens energia – Európa” program

22. Az Európai Bizottság javaslatának indokolása a bevezetésben a LIFE programot az olyan létező eszközök egyikének nevezi, amelyeknek a VIK közösségi keretet nyújt. A javaslat részletezése során azonban már nem említi a LIFE-t, legalábbis nem felismerhetően. Kívánatos, hogy kifejezésre jusson a VIK-nek a LIFE-vel kapcsolatban betöltött szerepe.

23. Bár a VIK-ben erről nem esik szó, az RB abból indul ki, hogy sor kerül egyeztetésre a nemrég elindított, 2008-ig tartó, a fenntartható energiával kapcsolatos európai kampány és az „Intelligens energia – Európa” részprogram között.

Állami támogatás

24. A Régiók Bizottsága üdvözli, hogy az Európai Bizottság 2005. szeptember 12-én nyilvános konzultációt indított útjára az innovációs célú állami támogatásról (COM 2005 (436)), de egyben sajnálatát fejezi ki a szűkre szabott válaszadási határidő miatt.

Az RB a következőket szeretné leszögezni e tárgykörrel kapcsolatban:

- Az egyszerűsítés elvével összhangban az RB támogatja az innováció bevonását a jelenlegi szabályozásba, új szabályozás létrehozása helyett.
- Támogatja azt a célkitűzést, hogy az innovációs célú állami támogatás a kis- és középvállalatok felé irányuljon.
- Síkra száll az innovációs célú támogatás, illetve a regionális támogatás jelenleg megengedett kumulálása mellett.
- Az RB számára nem világos, hogy az innovatív kezdő vállalkozások tekintetében miért csak „a társadalombiztosítási

hozzájárulások és egyéb helyi/regionális (nem nyereségalapú) adók alóli [50 %-os] mentességet” mérlegelik.

- Üdvözli, hogy „a kis- és középvállalkozások és/vagy a piactól távol eső tevékenységek állami támogatására enyhébb eljárási szabályok vonatkozhatnak, és mentesíteni lehet őket az értesítési kötelezettség alól” ((24) preambulumbekzdés).

Az RB azonban felveti a kérdést, hogy nem fektet-e az Európai Bizottság túlságosan is nagy hangsúlyt a „piaci kudarcra”. Maga az Európai Bizottság is elismeri, hogy az innovációs célú tevékenységek sajátos jellegűek, amennyiben gyakran távol esnek a piactól: „A tapasztalatok szerint előre nagyon nehéz megmondani, hogy melyik innovatív termék vagy szolgáltatás lesz sikeres a piacon és melyik nem” ((18) preambulumbekzdés).

Záró megjegyzés

25. Az RB nézete szerint ez a vélemény hozzájárul a versenyképesség és az innováció növelésére szolgáló politika javításához és a pénzügyi tervről szóló vita előrelendítéséhez, valamint a KCI javasolt irányban való módosítása egyúttal a felelősségek és feladatok kiegyensúlyozottabb elosztásához is vezet az európai közigazgatásban.

Brüsszel, 2005. november 16.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB